

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวัดระดับความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจ และปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสถานีตำรวจนครบาลพระราชวังและสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ โดยมีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน คือ การผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หน้าที่ในการปฏิบัติงาน และจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบบสอบถามจากข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในสังกัดสถานีตำรวจนครบาลพระราชวังและสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ ซึ่งมีการสุ่มตัวอย่างจากทั้งหมด 9 สถานี ซึ่งอยู่ในสังกัดของกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ผู้ศึกษาได้สุ่มเอามาจำนวน 2 สถานี ได้แก่ สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง กับสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ จากนั้นจึงได้สุ่มด้วยวิธีการแบบง่าย (Random Sampling) จากเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 2 สถานี ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 258 คน แบ่งเป็นสถานีตำรวจนครบาลพระราชวังจำนวน 130 คน สถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์จำนวน 128 คน ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น และให้คณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าแบบอิสระตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปทดลองใช้กับข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลพระราชวังและสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผลการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เท่ากับ 0.93 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมเท่ากับ 0.97

การรวบรวมข้อมูลนั้นผู้ศึกษาและผู้ช่วยได้ออกเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้แบบทดสอบครบ 258 ชุด ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมทั้งสิ้น 8 วัน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่า t-test เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กับตัวแปรต่างๆ จำนวน 2 กลุ่ม และเมื่อเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมด้วยสถิติสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ลักษณะทั่วไปของข้าราชการตำรวจ

ข้าราชการตำรวจที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 258 คน ร้อยละ 53.50 เป็นผู้เคยผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และร้อยละ 40.50 ไม่เคยผ่านการอบรม ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เคยผ่านการอบรมเป็นฝ่ายปราบปราม มากที่สุด คือ จำนวน 104 คน หรือร้อยละ 40.30 และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลยจำนวน 89 คน หรือร้อยละ 34.50 รองลงมาคือเข้าร่วมกิจกรรม 6-10 ครั้งมีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90

2. ระดับความรู้ความเข้าใจด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 258 คน มีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ มีคะแนนเฉลี่ย 11.90 คะแนนจากคะแนนเต็ม 25 คะแนน กล่าวโดยสรุปได้ว่าเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจนครบาลพระราชวังและสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

3. การปฏิบัติหน้าที่เพื่อการศึกษากฎหมายสิ่งแวดล้อม

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 258 คน มีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปฏิบัติได้ดี คือ ร้อยละ 75.93 จึงกล่าวสรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลพระราชวังและสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมในระดับปฏิบัติได้ดี

4. ความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ปราบปราม มีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือฝ่ายจราจร ฝ่ายสืบสวน สอบสวน และฝ่ายธุรการตามลำดับ

6. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรม 6-10 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจสูงสุด รองลงมาคือเข้าร่วมกิจกรรม 11 ครั้งขึ้นไป 1-5 ครั้ง และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลยตามลำดับ

7. การปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์และไม่ผ่านการอบรมมีระดับคะแนนการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีระดับคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมในระดับดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งไม่เคยผ่านการอบรม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

8. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ปราบปรามมีระดับคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด รองลงมาคือฝ่ายจราจรสืบสวนและสอบสวนตามลำดับ

9. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์แตกต่างกันมีระดับคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรม 11 ครั้งขึ้นไป จะมีการระดับคะแนนเฉลี่ยของปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด รองลงมาคือ 6-10 ครั้ง 1-5 ครั้ง และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมและตามลำดับ

10. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อหากความสัมพันธ์ของคะแนนความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลพระราชมังคลาภิเษกและสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ปรากฏว่าความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการศึกษา

1. จากผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อยู่ในระดับต่ำนั้น สามารถพิจารณาได้ว่าในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ตำรวจโดยทั่วไป มิได้ทำหน้าที่ชุดชุมชนสัมพันธ์ โดยเฉพาะจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นการลึกซึ้งมากนัก เพียงแต่ให้มีความรู้ความเข้าใจ อย่างกว้างๆ ประกอบกับมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนมากไม่ได้เข้ารับการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์และในระยะหลังมีการจัดกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจและงบประมาณทำให้ขาดความต่อเนื่องอีกทั้งแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจสัมพันธ์มีระดับความยากค่อนข้างสูงและจากประสบการณ์ของผู้ศึกษา พบว่าเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจพบผู้กระทำคาม

ฝึคเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็จะดำเนินการเองด้วยวิธีที่นุ่มนวลและประณีต ประนอมและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเกิดการเรียนรู้ทำให้ระดับคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมได้ผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติได้ดี

2. จากสมมติฐานที่ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ จะมีระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ดีกว่าผู้ที่ไม่ผ่านการอบรม โดยจากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการอบรม มีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สูงกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ผ่านการอบรม เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการอบรม หรือได้รับการอบรมในหลักสูตรชุมชนสัมพันธ์ส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานสัมผัสกับประชาชนจะ โดยตรงตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ นั้น ซึ่งในเนื้อหาของวิชาในการอบรมส่วนใหญ่จะเน้นเกี่ยวกับงานมวลชนที่มาและสาระสำคัญซึ่งจะต้องนำไปประกอบในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จากคุณสมบัติที่กำหนดไว้และการได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมดังกล่าว จึงทำให้ตำรวจที่ผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมดีกว่าผู้ที่ไม่ผ่านการอบรม

3. จากการวิเคราะห์ตัวแปรในส่วนหน้าที่ในการปฏิบัติงานนั้น พิจารณาได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ปราบปราม จะมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มงานหน้าที่อื่น ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายปราบปรามได้ปฏิบัติหน้าที่และให้บริการกับประชาชน โดยตรงและต่อเนื่องทำให้มีการสั่งสมประสบการณ์เกิดการเรียนรู้กับสิ่งเร้าที่ได้สัมผัส เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่ปราบปรามได้เข้ารับการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์มากกว่าเจ้าหน้าที่ด้านอื่นๆ เนื่องจากต้องทำหน้าที่สัมผัสกับประชาชนปะเี่ยมเยือนประกอบกับมีผลการทำงานคือพฤติกรรมดี ทำให้เกิดความเชื่อมั่นจากผู้บังคับบัญชาและประชาชนในคืนที่ จึงได้รับการพิจารณาเข้ารับการอบรมก่อนเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายอื่น โดยในกระบวนการของงานชุมชนสัมพันธ์นั้นยังได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการที่เป็นระบบตั้งแต่การพบปะเยี่ยมเยือน การศึกษาสภาพปัญหาชุมชน การให้ความรู้ไปจนถึงการติดตามประเมินผล ช่วยให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้โดยง่ายและสะดวกขึ้น จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ปราบปราม มีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สูงกว่าฝ่ายอื่นๆ

4. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน จะมีระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากการศึกษาคพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมสูง จะมีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มระดับการศึกษาอื่นๆ ทั้งนี้เป็นเพราะ กลุ่มที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้งจะผ่านกระบวนการเรียนรู้ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

สำหรับในกรณีที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 11 ครั้งขึ้นไป มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจในด้านสำรวจชุมชนสัมพันธ์ น้อยกว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรม 6-10 ครั้งนั้น อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม 11 ครั้งขึ้นไป มีจำนวนน้อยจึงทำให้ไม่เป็นตัวแทนที่แท้จริง

5. เจ้าหน้าที่สำรวจมีระดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปฏิบัติได้ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เจ้าหน้าที่สำรวจมีความรู้ความเข้าใจความมุ่งมั่นและจริงจังที่จะปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการเพื่อช่วยป้องกันและร่วมกันแก้ไขปัญหาสังแวดล้อมที่เกิดขึ้น เพราะได้ตระหนักถึงทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายไป โดยได้นำเอาความรู้ความเข้าใจในด้านสำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีอยู่ไปใช้อย่างเหมาะสมในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น จากการที่เจ้าหน้าที่สำรวจได้สัมผัสกับปัญหาสังแวดล้อมในปัจจุบัน จึงทำให้มีจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหาสังแวดล้อมมากขึ้น ทำให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่รักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม

6. เจ้าหน้าที่สำรวจที่ผ่านการอบรมสำรวจชุมชนสัมพันธ์ จะมีระดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมสูงกว่าผู้ไม่ผ่านการอบรม ทั้งนี้ เป็นเพราะการปฏิบัติหน้าที่จะมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางด้านความรู้ความเข้าใจ คือ เมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งๆ แล้วเขาก็จะทำให้เขาปฏิบัติต่อสิ่งต่อเมืองหรือใกล้เคียงกันได้ดี

7. เจ้าหน้าที่สำรวจที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จะมีระดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพราะเจ้าหน้าที่สำรวจมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งบางหน้าที่อาจใกล้ชิดและสัมผัสกับประชาชนมากกว่าสำรวจอีกหน้าที่หนึ่งทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้การปฏิบัติหน้าที่ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม

8. เจ้าหน้าที่สำรวจที่มีจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมสำรวจชุมชนสัมพันธ์แตกต่างกัน จะมีระดับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน พิจารณาได้ว่าเจ้าหน้าที่สำรวจที่มีจำนวนครั้งในการร่วมกิจกรรมมาก จะมีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมดีกว่าเจ้าหน้าที่สำรวจกลุ่มอื่น ทั้งนี้เพราะว่าเจ้าหน้าที่สำรวจที่เข้าร่วมกิจกรรมมาก มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ เรื่องสำรวจชุมชนสัมพันธ์จะดีกว่า เพราะมีประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมรับรู้ปัญหาจากประชาชนโดยตรงและเข้าใจปัญหามากกว่า จากแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของ สุภางค์ จันทวานิช และคณะ (2533 หน้า 1) กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมอาจเป็นการเข้าร่วมโดยตรงหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเข้าร่วม โดยผู้ร่วมอาจอยู่ในฐานะผู้กระทำด้วยหรืออยู่ในฐานะผู้รับประโยชน์

9. ความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก โดยพบว่า การผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หน้าที่ในการปฏิบัติงาน จำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมมีผลต่อความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ทั้งนี้แม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในระดับต่ำ แต่ก็ถือว่าผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดและระดับคะแนนเฉลี่ย มีระดับใกล้เคียงกันและข้อทดสอบในแบบสอบถามมีระดับความค่อนข้างยาก ซึ่งอาจถือได้ว่าความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กันจริง เพราะความรู้ความเข้าใจเป็นกระบวนการหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจคืออาศัยความรู้ความเข้าใจเป็นเครื่องช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสม ซึ่งการที่เจ้าหน้าที่จะเกิดความรู้ความเข้าใจได้ต้องผ่านการอบรมต้องมีหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยตรงและเข้าร่วมกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์บ่อยครั้ง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากการศึกษาพบว่า ในเรื่องระดับความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ นับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายที่หึงมีต่อการนำกฎนโยบายในด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มา ในการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมและร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ในความรู้และวิธีการปฏิบัติกับข้าราชการตำรวจทุกระดับชั้น เพราะเจ้าหน้าที่ในบางหน้าที่และมีเป็นจำนวนมาก ต้องออกปฏิบัติหน้าที่โดยตรงในการใช้มาตรการทางกฎหมายสิ่งแวดล้อม เพราะการที่รับเอาความรู้ที่เหมาะสมและความพร้อมที่จะรับรู้ จะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้มาก อีกทั้งควรจัดให้มีกิจกรรมในพื้นที่รับผิดชอบร่วมกับประชาชน เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อสร้างแนวร่วมในการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมต่อไป

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบในปัจจุบันคือสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่อไปและสนับสนุนยกย่องเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติงานที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ในการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม นอกเหนือจากการยกย่องเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านปฏิบัติหน้าที่เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความตั้งใจที่ปฏิบัติหน้าที่ในการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม เพราะปัญหาสิ่งแวดล้อมนับได้ว่าเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงไม่น้อยกว่าปัญหาอาชญากรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับงานศึกษารั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความต้องการและความคุ้มค่าในการเปิดการอบรม หรือในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กฎหมายสิ่งแวดล้อม ตลอดจน ปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดให้มีการอบรมและเพิ่มพูนความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อไป

ควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมหรือวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อกฎหมายสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยใช้วิธีสอบถามความคิดเห็นจากชาวบ้านในพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงแก้ไขให้มีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น